For de mange
– ikke for de få

Sak 5: Uttalelser

Sist oppdatert 29. februar, 17 innkomne uttalelser.

U15 kom fredag kveld kl. 23:23, U16 kom lørdag morgen kl. 08:15, og U17 kl. 09:05.

Forberedende redaksjonskomites innstilling:

Vi har liten tid i dagsorden til å behandle uttalelser, og komiteen mener derfor vi er nødt til å kutte ned på antallet til behandling. (Innstillingen er gjort basert på de 14 første innkomne uttalelsene)

Komiteen har lagt følgende prinsipper til grunn for innstillingen:

1) Vi vil ikke realitetsbehandle uttalelser som ikke bringer inn ny politikk/politikkavklaring

2) Når det er flere uttalelser som kommer inn på liknende tematikk behandles kun én

3) Alle uttalelsene, også de som ikke realitetsbehandles, bør få en oppfølging

Det gir følgende innstilling:

U1 - behandles - kan sendes inn som avisinnlegg og videresendes stortingsgruppa

U2 - behandles - kan tas videre til LS og arbeidsprogramkomiteen

U3 - behandles - kan omarbeides til kronikk

U4 - realitetsbehandles ikke, da den er i tråd med det som har vært SVs linje over tid, men poenget om arbeidslinja kan ivaretas i U5

U5 - behandles

U6 - avvises til fordel for U3

U7 - realitetsbehandles ikke, da den er i tråd med det som har vært SVs linje over tid, legges ut på folkevalgtgruppa med oppfordring om interpellasjoner og leserinnlegg

U8 - behandles - kan sendes til avisa og legges ut på folkevalgtgruppa med oppfordring om å følge opp i kommunene

U9 - realitetsbehandles ikke, da den er i tråd med det som har vært SVs linje over tid - kan sendes inn som avisinnlegg

U10 - behandles - med mål om utspillssak for fylkestingsgruppa og videre oppfølging i fylkestinget

U11 - realitetsbehandles ikke, da den er i tråd med det som har vært SVs linje over tid - kan sendes som avisinnlegg

U12 - behandles - kan legges ut på folkevalgtgruppa og omarbeides til kronikk/innlegg

U13 - realitetsbehandles ikke, oversendes FS som grunnlag for en større diskusjon om UNE.

U14 - behandles - kan sendes som kronikk, legges ut i folkevalgtgruppa og evt. tas videre til LS

U1: Mennesker i Limbo

Forslagsstiller: Tor Aurbekk og Morten Ekeland

Limbo er navnet Dante bruker i sin *Divina comedia* på området foran helvetes porter, et sted der sjeler kun eksisterer, uten håp og uten framtid. Derfor er «mennesker i limbo» en passende beskrivelse for de såkalte ureturnerbare, som er tvunget til å leve på kanten av det norske samfunnet, men uten mulighet til å slippe unna, De eksiterer her, men lever uten håp og uten framtid!

Når mange mennesker reagerer på dette, er det fordi de ser at dette er medmennesker som lider og har det vondt. De mener de har en etisk plikt til å hjelpe medmennesker i nød, også når de befinner seg der myndighetene helst ikke vil ha dem. Tragisk nok har vi et så kaldt samfunn at myndighetene har valgt å kriminalisere en slik medmenneskelighet.

Sakene mot Arne Viste og Gunnar Stålsett viser hvor absurd dette er: de dømmes for å vise medmenneskelighet, for å gi håp og framtid til de som ikke lenger har noe håp og framtid. Dette viser at loven i dette tilfellet både er i utakt med folks rettsfølelse og med allmenne etiske normer i samfunnet.

For snart to hundre år siden kjempet Henrik Wergeland for å få bort den såkalte jødeparagrafen som nektet jøder en plass i det norske samfunnet. I dag er det de ureturnerbare som nektes en slik plass. Viste og Stålsett går i Wergelands spor i sin kamp mot umenneskelige lover. Derfor støtter vi deres kamp, og krever at ureturnerbare flyktninger får samme mulighet til håp og framtid som alle andre utlendinger i Norge. Vi kan heller ikke leve med lover som så klart bryter menneskerettighetene.

U2: Framtidsretta grøn industri for trygge arbeidsplassar når olja må fasast ut

Forslagsstiller: Alf Holmelid

Oljeindustrien har ein dominerande plass i norsk økonomi og næringsliv. I tillegg til at den bidrar til oljefondet, er den viktig for sysselsettinga og handelsbalansen. Det globale arbeidet for å redusere klimautsleppa vil føre til ei nedtrapping av oljeaktiviteten. Det vil stille store krav til å bygge opp ny industri som kan sikre sysselsetting og eksportinntekter.

Landsmøtet i SV i 2019 gjekk inn for at partiet skal utarbeide ein handlingsplan for rettferdig omstilling til eit samfunn som tar vare på miljø og klima. Ein brei grøn industripolitikk vil vere eit sentral element i denne planen. Agder SV går inn for at handlingsplanen må omfatte:

- eit kraftig løft for etter- og vidareutdanning med individuell rett til kompetanseheving/omskolering
- sikring av eit ordna arbeidsliv med faste stillingar og utan sosial dumping
- forpliktande avtaler mellom bransjar og staten, blant anna avtale med prosessindustrien om satsing på nullutslepp og på vidareforedling med mål om minst dobling i sysselsettinga i bransjen innan 2050
- satsing på å bli leiande innan flytande havvind og CCS (karbonfangst og lagring)
- etablering av ein grøn statleg investeringsbank
- risikolån til grøne prosjekt (lån som kan delvis avskrivast om prosjektet slår feil)
- eit meir aktivt statleg eigarskap for å sikre langsiktig industriutvikling
- bruk av eigarmakta i Equinor for å gjennomføre ein kraftig auke i investeringane til grøn energi (framfor miljøfiendtlege oljeinvesteringar utanfor Australia)
- planlagt gradvis nedtrapping av oljeaktiviteten ved å sei nei til nye leitelisensar og avvikle leiterefusjonsordninga

U3: Stans regjeringas angrep på kvinners grunnleggende rettigheter – vi krever full selvbestemmelse ved abort og trygghet til fødende over hele landet!

Forslagsstiller: Kvinnepolitisk utvalg – Bjørg Tveter, Tunne Torsveit, Aminar Bitar, Vips Wærn, Siri Hangeland

Noen av de største folkeopprørene vi har hatt under Solberg-regjeringa har knyttet seg til svekking av føde- og barseltilbud og angrep på kvinners rett til selvbestemt abort. Over hele landet har bunadskledde kvinner – og menn – stilt seg opp i protest mot regjeringas utrygge politikk for fødende kvinner. Vi har hatt rekordoppmøter på 8. mars og kvinner kledd i røde kyser fra TV-serien *A Hand Maids Tale*. Dette på grunn av regjeringas gjentatte angrep på kvinners rett til selvbestemt abort – som har forsøkt å innføre reservasjonsrett for leger, endre abortlovens paragraf 2c og til slutt innført nemndbehandling for kvinner som ønsker flerlingabort.

Solberg-regjeringa er drevet av en nyliberal ideologi, hvor markedsmekanismene er som en lov som skal gjelde for alt - også velferden. Helseforetaksmodellen er et kroneksempel på dette, og har ført til sentralisering, at sykehus legges ned og fødetilbud nedprioriteres. Bunadsgeriljaen og kvinneopprøret går derfor hånd i hånd med et distriktsopprør og et opprør mot *New Public Management* innenfor offentlig sektor.

Siden 1967 har Norge gått fra å ha 182 til 45 fødeinstitusjoner. Men dagens regjering har svekkelsen av tilbudet blitt intensivert, og føde- og barseltilbudet nærmer seg nå en farlig smerteterskel. Flere kvinner har under dagens regjering fått lengere reisevei til nærmeste fødested, og flere skal det bli. Fødetilbudet i Odda og Mosjøen er allerede lagt ned og fødeavdelingen på Gjøvik er truet. I vurdering av nedleggelse og lokalisering av fødetilbud tas reiseveien for fødende ikke godt nok hensyn til. Følgetjeneste med jordmor der det er over 90 minutter reisevei organiseres alt for tilfeldig. Samtidig har liggetiden på sykehus sunket fra 3,2 til 2,7 dager etter fødsel de ti siste årene, og det er graverende få jordmødre til å ivareta oppfølgingen av kvinner før, under og etter fødsel. Helhetsbildet er skremmende og er arrogant overfor kvinners behov og grunnleggende trygghet.

For å få med seg KrF i regjering ble kvinners rett til selvbestemt abort villig brukt som politisk forhandlingskort. Store protester gjorde at regjeringa ikke turte å endre lovens paragraf 2c, men det var likevel et viktig prinsipielt tilbakeslag når innføring av nemndbehandling ble innført for kvinner som ønsker fosterreduksjon – eller flerlingabort. Dette gjelder kanskje ikke mange, men det rystet likevel store deler av befolkninga at det faktisk var mulig å rokke ved så grunnleggende rettigheter,

en rett som kvinner har kjempet fram og nærmest tatt for gitt de siste 40 årene. Regjeringa har også stått i veien for at kvinner kan få god og trygg informasjon under svangerskapet, som gjennom NIPT (Non-Invasive Prenatal Test).

Internasjonalt ser vi et skremmende samarbeid mellom konservative religiøse krefter og høyrepopulister som truer og begrenser kvinners seksuelle og reproduktive rettigheter. På talerstolen i FN er Solberg-regjeringa kritisk til dette og var blant dem som kritiserte Trumps *Global Gag Rule*, om kutt til internasjonale organisasjoner som jobber med abort. Det blir derfor paradoksalt at vår egen regjering nå ser ut til å være en del av denne samme trenden. Norge kan ikke lenger smykke seg med å være prinsippfaste forsvarere av kvinners rettigheter.

SV mener regjeringas angrep på kvinners grunnleggende rettigheter når det gjelder om, når og hvor de vil ha barn er urovekkende. I 2021 er det på tide med et regjeringsskifte, og en ny likestillingspolitikk er helt nødvendig.

SV vil –

for å sikre kvinner en trygg svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg:

- At helseforetakene instrueres om å ikke legge ned eksisterende fødetilbud
- At følgetjeneste med jordmor sikres i alle kommuner med lang reisevei
- At det sikres en-til-en-omsorg fra jordmor for alle kvinner under fødsel og at kommunenes jordmordekning er god nok til å sikre oppfølging i svangerskap og barsel
- At kvinner som har født skal kunne ligge på sykehuset så lenge det er behov for det
- At det helheten i svangerskaps- fødsels og barseltilbudet utredes, med formål om å sikre trygge og nære fødetilbud for kvinner i hele landet.
- At det opprettes et landsomfattende tilsyn.

for å sikre kvinner selvbestemt abort:

- At det utredes hvordan dagens system med abortnemnder kan avvikles og erstattes av et system som ivaretar kvinners selvbestemmelse og rett til oppfølging.
- At alle kvinner skal få tilgang til relevant informasjon, gode screeningtester (for eksempel NIPT, Non-Invasive Prenatal Test, eller KUBB, Kombinert tidlig ultralyd og dobbel blodtest), og verifiseringstester. Det må tilbys tester som er gode nok til at kvinner kan ta informerte valg, trygge nok til at antallet spontanaborter minimeres, og som gir god nok kunnskap tidlig i svangerskapet slik at vi unngår unødvendige senaborter.

U4: «NAV-skandalen» skuldas arbeidslinja, klassejus og EØS

Forslagsstiller: Paul Magnus Gamlemshaug

Mange tusen menneske har blitt ramma av dette, og dei lever idag framleis tynga ned av dei negative konsekvensane dette har ført til for dei:

- fleire titals blei urettmessig dømt til fengsel, og mange har måtta sone
- mange hundre har framleis betalingsmerknad som gjer at dei ikkje får lån, kredittkort, mobilabonnement ol.
- fleire tusen har måtta tilbakebetale eller har blitt nekta ein økonomisk ytelse dei har hatt rett på

Kor mange dette har ramma veit ingen enno, for det er framleis ikkje sikker kunnskap om når NAV byrja å beslutte, og Trygderetten og norske domstolar byrja å dømme i strid med det som har vore gjeldande EØS-/EU-rett for oss i Norge.

At dette har kunna fortsette i så mange år, - minst sidan 2012 og kanskje heilt sidan EØS-avtalen byrja gjelde i 1993, skuldast først og framst at den såkalla «arbeidslinja» har hatt ei så dominerande og brei ideologisk og politisk forankring i dei fleste partia, - og langt inn i arbeidar- og fagrørsla i Norge. Resultatet har blitt både mistenkeleggjering og forakt for folk som slit helsemessig.

Agder SV vil arbeide for at det blir tatt eit oppgjer med denne «arbeidslinje»-politikken og klassejussen, og for at Norge alltid skal vere eit land der folk som er havna i ein sårbar posisjon skal kunne få den hjelpa og støtta dei treng.

U5: Lavinntektsfamilier må sikres fast og forutsigbar inntekt

Forslagsstiller: Lindesnes SV

Agder SV vil jobbe for at lavinntektsfamilier tilbys bistand som gir dem reelle muligheter for å bedre sin situasjon på en verdig måte. Det er en farlig utvikling å overlate dette i så stor grad til frivillige organisasjoner, i stedet for å sikre nødvendig, rettferdig og forutsigbar bistand gjennom offentlige ordninger.

Nesten 6500 barn på Agder lever i lavinntekt-familier, det utgjør over 12% av barna i Lindesnes. Barn som lever i vedvarende fattigdom står i fare for å få dårligere helse og færre muligheter til utdanning og arbeid.

Regjeringen sier den ønsker å tette hullene i sikkerhetsnettet for grupper som står utenfor viktige sosiale arenaer på grunn av dårlig økonomi eller dårlige levekår, men 45% av midlene på 7,5 millioner går til frivillige organisasjoner som tilbyr matvarer, ferietilbud og fritidsaktiviteter for fattige familier. Disse organisasjonene kan i stor grad legge premissene for hvem som gis tilbud, og hva familien må gjøre for å kvalifisere seg. Dette kan for mottakerne gi en følelse av «å måtte stå med lua i hånda» noe som ikke er vårt velferdssamfunn verdig. Samtidig kuttes det i trygdeytelser som AAP og gir noen familier større økonomiske utfordringer.

Kommunene skal sikre mer likeverdige vilkår for barn som vokser opp i fattige familier. Fylkesmannen i Agder forvalter tilskuddsordninger som skal stimulere til utvikling av sosialtjenestene i NAV. SV vil ta initiativ til at kommune, fylke og stat tar en grundig gjennomgang av sikkerhetsnettet som skal sikre at alle har en inntekt det går an å leve av, uten å måtte være avhengig av veldedighet.

U6: Ikke flagg ut kvinners rettigheter

Forslagsstiller: Lindesnes SV

Et mindretall i den norske samfunn vil bestemme over kroppene til alle kvinner i Norge.

Ikke hva de har på seg utvendig, men hva de har inni seg.

Vi hadde en godt fungerende abortlov i 40 år, helt til regjeringen Solberg svekket både den og føde- og barselstilbudet i 2018. I bytte mot fortsatt regjeringssamarbeid, fikk KrF gjennomslag for en historisk svekkelse av abortloven som vil ramme kvinner som allerede står i en vanskelig situasjon og foran et krevende valg.

Selv om antallet kvinner som velger abort aldri har vært lavere, valgte regjeringa å ta bort kvinners rett til selvbestemt reproduktiv helse. Samtidig vil noen av de samme krefter stå på at de er for kvinners rettigheter fordi de vil forby kvinner å dekke seg til i det offentlige rom. Disse vil argumentere med at de er for kvinners «frihet», mens de tar bort deres faktiske frihet.

Når den nye regjeringa i 2021 setter i gang med opprydding etter denne blåblå tornado som har herjet landet i 8 år, så må det første være å reversere utflagging av selvbestemmelse, både i forhold til jernbane, kraftkabler og kvinners kropp. Helst ser vi en utvidelse av kvinners rett til kroppslig autonomi. Ansvaret for kvinners liv og kropp må ligge hos dem selv; dette gir fred til å ta de riktige beslutninger for den enkelte.

Kvinner vet at de har rett til å ta ansvar i eget liv. Ved å utvide rett til selvstendig valg fra 12 til 18 uker, og med dette fjerne «nemdene» og gi bedre tilgang til valgfrie tester og faglig kvalifisert medisinsk konsultasjon, vil vi gi kvinnene de beste muligheter til å ta den riktige beslutning. Kvinner er fullt ut i stand til å bestemme selv hva som gir dem frihet, de trenger ikke et mindretall til å bestemme over seg.

U7: Humanitær krise i flyktningeleiren Moria – evakuer barnefamiliene nå!

Forslagsstiller: Lindesnes SV

Situasjonen for menneskene i flyktningleiren Moria på Lesvos har gått fra vondt til verre, til å bli en humanitær krise. Leiren som er bygget for 3000 mennesker huser nå nesten 20.000. Antallet vokser fra dag til dag, og leveforholdene i leiren blir enda verre.

Nyfødte sover i sommertelt. Flere er kronisk redde. Mange er syke. Køene for å få mat, vaske seg og for å gå på do er timelange. Mangelen på helsehjelp er akutt. Skoletilbud er fraværende. Barn driver selvskading. En baby har dødd av dehydrering. Listen over umenneskelige forhold synes uendelig.

Dette kan ikke fortsette. Dette er en humanitær krise som må løses politisk. Agder SV krever:

- at Norge skal være en pådriver for at menneskerettighetene overholdes i Europeiske flyktningleirer, og at grunnleggende behov blir dekket
- at Norge i første omgang tar initiativ til å finne en løsning på hvordan barnefamilier og enslige mindreårige kan evakueres fra flyktningleiren Moria
- at Norge tar sin del av ansvaret for å få evakuert barnefamiliene og enslige mindreårige, og at noen av dem straks tas imot i Norge
- at kommunene på Agder sier seg villig til å ta imot det antallet flyktninger fra Europeiske flyktningeleire som staten ber oss om, og som Oslo og andre kommuner har gjort.

U8: Strengere klimakrav ved offentlige anskaffelser

Forslagsstiller: Robin Hansson

På oppdrag fra Difi og Miljødirektoratet har Oslo Economics, Cicero og Inventura utarbeidet en rapport som viser at klimasmarte krav ved offentlige anskaffelser kan bidra til vesentlige klimagevinster, i form av blant annet lavere klimagassutslipp, lokal luftforurensning og støy.

I Sarpsborg kommune har slike krav bidratt til anskaffelse av Norges første, store elektriske søppelbiler og Ullerntunet helsehus har 60 % lavere energiforbruk enn vanlige sykehjem. I Oslo kommune har man klart å bygge en flerbrukshall på Lamberseter, som ble Norges første fossilfrie byggeplass, med omlag 80 % mindre klimagassutslipp.

Det offentlige handler for over 500 milliarder årlig og klimagassutslippene fra disse anskaffelsene ligger på omlag 12 millioner tonn CO2e. Denne rapporten viser at klimagassutslipp kan reduseres med anslagsvis 8 millioner tonn CO2e dersom det stilles vesentlig strengere miljø- og klimakrav til offentlige anskaffelser.

En reduksjon på 8 millioner tonn tilsvarer 14 % reduksjon i Norges totale utslipp (2018-tall).

El og IT Forbundet foreslo nylig at kravet til miljøvekting i offentlige anskaffelser bør heves fra 30 til 50 %.

Agder SV går inn for:

- Klima- og miljøkrav som tildelingskriterium skal vektlegges 50 % i alle kommuner i Agder.

U9: Klimakur 2030 viser at det er mogleg – SV krev handling no!

Forslagsstiller: Alf Holmelid

Det siste året har vi sett eit breitt ungdomsopprør som er retta mot den manglande politiske handlekrafta i kampen mot utslepp av klimagassar og global oppvarming. Ungdomane etterlyser handling som kan sikre framtida til våre barn og barnebarn.

For å avgrense den globale temperaturstiginga i tråd med Parisavtalen må vi få på plass store kutt i utslepp av klimagassar før 2030. Noreg har som mål å redusere klimautsleppa i ikkjekvotepliktig sektor (dei fleste sektorar unntatt industrien) med 50% i 2030 samanlikna med 2005.

Ei faggruppe nedsett av regjeringa har utarbeidd rapporten Klimakur 2030. Den viser korleis ulike sektorar her i landet kan bidra til å nå målet om 50% utsleppsreduksjon i 2030. Rapporten presenterer også aktuelle tiltak for å nå målet. Samtidig viser rapporten at det hastar med å komme i gang. For kvart år vi kastar bort med prat, må vi ta hadare verkemiddel i bruk.

Klimakur 2030 viser at det er fullt mogeleg å nå vedtatte klimamål, men ein del av forslaga er omdiskuterte. Det er naturleg og viktig at vi får ein brei diskusjon om det som fagfolka presenterer. Men vi kan ikkje springe i frå ansvaret. Dersom nokon av dei foreslåtte tiltaka blir droppa, så må dei erstattast av andre tiltak med tilsvarande effekt. Å forkaste forslag utan å legge fram alternativ er uansvarlig i ein situasjon der problema blir større for kvart år vi ventar med å iverksette nødvendige tiltak. Parti og samfunnsaktørar må ta dette ansvaret inn over seg dersom vi skal få ein debatt som fører til nødvendig handling.

På denne bakgrunn krev Agder SV at Stortinget vedtar klimatiltak som er minst på nivå med ambisjonane i Klimakur 2030.

Dei aukande forskjellane i samfunnet er gift for samfunnssolidariteten, og denne utviklinga gjer det vanskeleg å få brei støtte for den nødvendige omstillinga til eit miljøvenleg samfunn. Kampen for å redusere forskjellane i samfunnet er derfor eit viktig grunnlag for å løyse klimautfordringane, og SV må fronte denne kampen også i framtida.

U10: Kollektivtransport i egenregi

Forslagsstiller: Helge Thorbjørnsen

Agder fylkeskommune er ansvarlig for mye av kollektivtransporten i Agder. Agder kollektivtrafikk AS (AKT) er administrasjonsselskapet for kollektivtransporten. AKT eies i dag av Agder fylkeskommune (80%) og Kristiansand kommune (20%). Dette er et bestillerselskap som organiserer utlysning av anbud på tjenesten og sørger for kontakten og tilsynet med selskapene som vinner anbudene.

Det er dokumentert at ved å drive offentlige tjenester i egenregi, beholder man bedre politisk kontroll med tjenesten og det blir også mest kostnadseffektivt.

Vi ser i dag at flere av de kommersielle selskapene som kjører for AKT har eierstrukturer som kan kobles mot skatteparadis.

Fylkesårsmøte i Agder SV ønsker at våre fylkestingspolitikere tar initiativ til å fremme forslag om at AKT på sikt endres til å drive rutebilkjøring med egne busser og egne ansatte.

U11: Plastforsøpling

Forslagsstiller: Lillesand SV

De senere årene har vi fått mer fokus på plastavfall. Den mest kjente og leste saken knyttet til plastavfall var hvalen som hadde fått i seg over 30 plastposer. Hvalen ble funnet ved Sotra i Hordaland.

Etter det har flere frivillige satt i gang opprydning i naturen og nærmiljøet. Det avdekkes mer enn plast – et eksempel er sprøytespisser. Det er ønskelig å gjøre mer for alt liv i naturen – dyr som mennesker, skog som mark. På sikt vil det være til det bedre for alle parter.

I Australia har de begynt å beskytte sitt eget vann ved å montere netting som igjen fanger opp store deler av søppelet som følger med i vannet. Dette har vært en såpass stor suksess at de har bygget det ut ved flere vannløp.

«Fra 1997 har Japan innført en rekke strengere regler rundt resirkulering og den overordnede resirkuleringen har gått opp med 37 prosent siden 2000. I 2010 hadde Japan klart å resirkulere hele 77 prosent av landets plastavfall, som er en økning på 38 prosent siden 1996.» - Carina Hunshamar, (journalen.oslomet.no)

Skip og større båter står også for mye forsøpling av verdenshavene, og dette er noe fisk, hval, delfiner med flere sjødyrarter får i seg. Også forbrukere forsøpler havet om sommeren ved å eksempelvis kaste tomme ølbokser, sigarettsneiper med mer på sjøen.

Agder SV mener at:

- Norge skal være et foregangsland og til inspirasjon slik at flere av verdens land følger oss innen resirkulering og ikke minst til å holde sitt eget land og vann ryddig
- Norge må jobbe for å få flere ryddedager hvor frivillige belønnes for innsatsen – dette vil på sikt kunne føre til en kulturendring hos nordmenn slik vi ser blant japanerne
- Skoleklassene får hvert sitt ryddeområde for plastavfall
- Vi inviterer lokale aktører til å ta tak i plastutfordringen
- Vi må få til en returordning som belønner retur av all forsøpling, og særlig det som er skadelig for både dyr, miljø og mennesker
- Mikroplast må fases ut og man må se på mulige erstatninger for mikroplast der det lar seg gjøre (eksempelvis innen tekstilindustrien, produksjonen av gummigranulater til kunstgressbaner med mer)

- Det må tilrettelegges for bedre håndtering av maritimt avfall – eksempelvis isopor, tauverk, fendere, dregger, anker, plast og annet avfall som naturlig faller under kategorien. Under dette går også at det skal bli lettere for sjøfartøy å returnere avfallet
- Vi må forske på nye materialer som er mindre miljøskadelige enn eksempelvis stoffer i plastemballasjer

U12: Kunstnere i kommunen

Forslagsstiller: Lillesand SV

I Norge i dag er vi vitne til at kunstnerlønningene raser, særlig innen det visuelle feltet hvor kvinnelige kunstneres situasjon er særlig uakseptabel. Dagens regjering har vist liten vilje eller handling for å sikre stabile levevilkår for landets utøvende og skapende kunstnerstand, uavhengig av kunstfelt. Regjeringens politikk består derimot av en systematisk overføring av ansvar til kunstnerne selv, med vedvarende krav om utvikling av entreprenørskap og inntjening, samt famlende forsøk på å mobilisere et privat virkemiddelapparat. Samtidig forventer samme regjering stor internasjonal suksess i eksport av norsk kunst.

SV mener kravet om forretningsmessig inntjening kombinert med et fragmentert og sentralt styrt virkemiddelapparat er til hinder for fri kunstnerisk utfoldelse. Det tapper av kunstnernes beste aktiva: tid, skaperglede og kreativitet, og bidrar til en uheldig distanse til deres kjernevirksomhet.

I den grad kunstneres lønn og levekår får oppmerksomhet, er det med et sentralisert fokus. SV mener det er et nasjonalt ansvar å utarbeide gode nasjonale retningslinjer, med økt økonomisk innsats gjennom flere arbeidsstipend og gode garantiordninger.

Men, SV vil i tillegg tilrettelegge en politikk som ivaretar kunstnere og kulturarbeideres vilkår i kommune-Norge. Den profesjonelle kunstneren er en bærebjelke i ethvert vitalt lokalsamfunn, og en forutsetning for levende kultur. Et sunt kulturliv betinges av anerkjennelse og respekt i kommunepolitikken. Kulturlivet skaper grobunn for forståelse og respekt, og ruster den kommende generasjon med kreative ferdigheter for fremtiden. Ferdigheter som kan bygge broer mellom ulike sektorer, og bidra til morgendagens bærekraftige bygd og by.

SV mener:

- Den gode kunsten er fri – løsrevet fra markedskreftene.
- Den frie kunstneren er ryggraden i vår kulturelle integritet.
- Kunsten er motoren i et levende kulturliv, og en grunnstein i en bærekraftig fremtid.
- Kommunene er tjent med større ansvar for kunsten.

SV vil:

- ruste kommunene til god ivaretakelse av kunstnere, kulturarbeidere og deres levevilkår.

- kreve en andel av spillemidlene til fordeling i kommunene, øremerket kunstneriske arbeids- og prosjektstipend.
- at kunstnerstipend, statlige og lokale, indeksjusteres i tråd med lønnsoppgjøret i staten.
- innføre minste-honorar for kunstneriske oppdrag i kommunal og offentlig regi.

U13: Oppnevning av nye nemndsmedlemmer i Utlendingsnemnda (UNE)

Forslagsstiller: Lillesand SV

Regjeringen skal behandle et endringsforslag for hvordan nemndmedlemmer til Utlendingsnemnda (UNE) oppnevnes. Det nye forslaget sier at medlemmer skal oppnevnes av Justisdepartementet direkte, og ikke lenger hos Kongen i statsråd, slik praksis har vært til nå. Lovendringen kan bety at UNE blir mer politisk styrt enn hva det er i dag. Forslaget har allerede vært ute på høring mellom juni og september i 2019.

Frem til nå har nemndsmedlemmer blitt oppnevnt for en fireårsperiode i statsråd. For perioden 2017-2020 ble 308 personer oppnevnt. 180 nemndsmedlemmer ble foreslått av fylkesmennene på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet, Utenriksdepartementet og Norges Juristforbund, mens 128 nemndsmedlemmer ble foreslått av humanitære organisasjoner.

Human Rights Service (HRS) fikk status som en humanitær organisasjon i 2016, under daværende justisminister Anders Anundsen. Og under budsjettforhandlingene i 2019 ble posten for statsstøtten til HRS flyttet fra Kunnskapsdepartementet til Justisdepartementet.

På listen over medlemmer for perioden 2017-2020, for eksempel, finnes kun ett nemndsmedlem fra Lillesand, og hun er en aktiv politiker i Fremskrittspartiet (FRP). Avisen Utrop skriver at Human Rights Service (HRS) fikk inn ti av sine forslag til nemndsmedlemmer i UNE.

SV vil:

- jobbe mot en lovendring som flytter utnevnelsen av UNEs nemndsmedlemmer fra statsråd hos Kongen til Justisdepartementet
- frata HRS status som en humanitær organisasjon og jobbe mot at organisasjonen får forslagsrett til UNEs nemndsmedlemmer
- anbefale alle lokallag til å spille inn forslag til nemndsmedlemmer til fylkesmannen, dersom dagens ordning består
- aktivt oppfordre humanitære organisasjoner med innspillsrett til å fremme forslag til nemndsmedlemmer, slik at organisasjonene bruker sin mulighet til å forme nemnda

U14: Forsvar naturen og lokalsamfunnene mot landbasert vind

Forslagsstiller: Tor Punsvik, Mali Steiro Tronsmoen, Mirell Høyer-Berntsen og Morten Ekeland

Det har gjennom en årrekke blitt et økende fokus på klimakrisa, og endringene som følger er merkbare og skremmende! Det haster å få på plass tiltak og omlegging av vårt forbruksmønster, utslipp av klimagasser og forbruk av karbonbaserte energikilder.

Men 6. mai i fjor kom FN`s Naturpanel med en annen skremmende rapport om den dramatiske nedgang i klodens biologiske mangfold og en pågående masseutryddelse. FN påpeker at denne trusselen er like alvorlig som klimakrisa og at disse henger sammen.

I Agder er utbygging av vindkraft en av de største trusler mot nettopp vårt biologiske mangfold. Det er i stor grad de mest villmarkspregede arealene med rødlistearter som søkes av vind-industrien. Agder består av knudrete grunnfjell med lite løsmasser, og inngrepene i terrenget som følger er enorme og lar seg ikke reparere.

Landbasert vindkraft er i tillegg en stor trussel mot lokalsamfunnene, som vi ser opplever stor indre splittelse. Noen få grunneiere som har turbiner på sine eiendommer får sin andel av inntektene, mens resten av lokalsamfunnet betaler «regninga». Mesteparten av fortjenesten går imidlertid ut av landet til utenlandske eiere.

På Lista viste det seg at støy ble et langt større problem enn konsesjonen ga, og NHO sier rett ut at satsing på reiseliv ikke lar seg forene med vind-industri. Vi erfarer at vindindustrianlegg er en fri internasjonalt omsettbare vare, og har allerede erfart at eierskapet kan ende opp i skatteparadiser. Utbyggerne møter få krav. I konsesjonene som er tildelt i Norge kreves ikke økonomiske garantier for opprydding etter anleggsperioden før i 12. år, mens slike garantier må være på plass fra dag èn i Sverige.

Ingen har kunnet påvise at eksportert energi fra norsk vindkraft bidrar til reduserte CO^2-utslipp i Europa. Norge er verdensledende på sløsing med energi, og er sammen med Hviterussland og Albania eneste land uten nasjonale mål for energiøkonomisering. Agder utgjør med sine store vannkraftanlegg et kraftbatteri i Norge, og våre ledende energiforskere ved NTNU kan fortelle at store energimengder kan frigjøres ved oppgradering av våre mange og til dels svært gamle vannkraftstasjoner og -tunneler. Agder SV krever at dette arbeidet settes i gang.

Agder SV mener all fossil energibruk i Norge skal fases ut innen 2040. Det må lages en helhetlig plan for så vel produksjon som bruk og økonomisering av energi. Solenergi vil ha en viktig rolle å spille i Agder. En by som Kristiansand har på årsbasis større solinnstråling enn Berlin og Paris, og et kjølig klima er svært gunstig for produksjon av elektrisitet ved hjelp av solceller. Fire takmonterte anlegg av samme størrelse som det Asko i Lillesand har montert, vil kunne erstatte en rimelig stor vindturbin på tre MW. Det skorter ikke på takplass i Agder, utfordringen er å legge til rette for utbygging av solenergi i stor skala, både gjennom å stille krav til utbyggere og støtte til prosjekter ved eksisterende bygg. Havvind kan også bli et satsingsområde, forutsatt at ikke livet i og på havet trues.

Etter at Regjeringen skrotet «Nasjonal rammeplan for landbaserte vindkraft» i høst jobber utbyggerne for fullt med å samle grunneierunderskrifter i Agder før konsesjonssøknader fremmes. Flekkefjord kommune har vist seg voksne ved å ikke dispensere slik at konsesjonen til Skorvehei vindkraftanlegg trekkes tilbake. Kommunene Birkenes, Lillesand og Kvinesdal har konsesjoner som ikke er igangsatt, og disse kommunene oppfordres til å gjøre som Flekkefjord og få konsesjonene i sine kommuner opphevet!

Agder SV sier nei til all ny vindkraft på land. Det betyr nei til nye konsesjoner og at gitte konsesjoner trekkes tilbake der bygging ikke er igangsatt, eller vilkårene i konsesjonen ikke blir respektert.

U15: Norge er ikke Portugal! Vi trenger en rusreform som hindrer rekrutering og som møter misbruk med omsorg.

Forslagsstiller: Inger Brokka de Ruiter, Freddy de Ruiter og Fredrik Wilhelm Schulze-Krogh

Norsk ruspolitikk er langt på vei vellykket. Det viser ikke minst antall rusavhengige og forbruket generelt. Likevel prøves det kontinuerlig å så tvil om særlig narkotikapolitikken i Norge. Vi må i den forbindelse huske at vi når det gjelder antall avhengige narkotikabrukere er blant de land i Europa med lavest andel. Vi skal imidlertid ikke legge skjul på at vi har en stor utfordring når det gjelder dødsfall knyttet til overdoser.

Det er vanskelig å se noe direkte sammenheng mellom et høyt overdosetall og en streng lovgivning på området, men svaret ligger nok heller i hvordan man behandler og legger til rette for å hjelpe de «tyngste narkomane». Ikke minst gode og nok behandlings- og rehabiliterings tilbud, som pågår over lang nok tid til at man har sjanse til å klare seg som rusfri og mer fokus på tidlig innsats.

Agder SV ser fram til en drøfting av norsk rus- og narkotikapolitikk, men er urolig for en del forslag som blant annet er foreslått av det såkalte rusutvalget, som ukritisk ser ut til å ville avkriminalisere bruk og besittelse av relativt store brukerdoser av narkotika og erstatte dagens sanksjonsmuligheter kun med vage frivillige ordninger.

Agder SV mener at en ny narkotikapolitikk må ta høyde for å bruke flere virkemidler enn i dag og at det er åpenbart at «tunge» narkotikamisbrukere som har vært på kjøret over tid ikke skal straffes, men få helsehjelp og behandling. Vi er imidlertid bekymret for en generell avkriminalisering som går i retning av liberalisering av narkotika i Norge, særlig ikke når alternativet kun er frivillige ordninger.

Tvungen helsehjelp, ungdomskontrakter mm har blant annet vist seg å være gode virkemidler overfor særlig sårbare barn- og unge som ofte debuterer svært tidlig med cannabis og eventuelt andre narkotiske stoffer.

Norge er ikke Portugal! Det er lite som tilsier lavere forbruk, færre brukere- og narkotikaavhengige med å kopiere denne type ruspolitikk. Vi må derfor tenke flere tanker samtidig og bruke et bredt spekter av virkemidler for å redusere rekruttering av barn- og unge til rus, samtidig som vi må benytte andre virkemidler overfor de tunge narkotika-avhengige.

Agder SV vil derfor:

- Bruk av narkotika avkriminaliseres ikke, men alternativ til straff som helsehjelp, behandling, ungdomskontrakt o.l. skal alltid tilbys som alternativ.

- Politiets muligheter til å hjelpe/forebygge/gripe inn tidlig overfor særlig barn og unge må styrkes.
- Det må bevilges atskillig mer midler til behandling og rehabilitering av narkotika-avhengige.
- Det må legges til rette for flere og utvidede muligheter til LAR.
- Styrke kompetansen særlig i skolen om narkotiske stoffer og andre rusmidler, ikke skremselspropaganda, men faktabasert kunnskap som kan formidles særlig som motvekt mot myter og romantisering av narkotikabruk.

U16: Bedre vilkår for personer med behov for varig tilrettelagt arbeid og stillinger med lønnstilskudd.

Forslagsstiller: Marcus Solås og Mirell Høyer-Berntsen

Vi vil at det skal bli bedre og enklere for personer med nedsatt funksjonsevne til å delta i arbeidslivet. Personer med nedsatt funksjonsevne må sikres bedre vilkår og like rettigheter som ordinære arbeidstakere.

Det er mange personer med usynlige eller synlige nedsatt funksjonsevne som ønsker å bidra til samfunnet og delta i arbeidslivet. Som deltaker i varig tilrettelagt arbeid skal man være arbeidstaker i henhold til arbeidsmiljøloven, og det skal foreligge en arbeidskontrakt.

Men realiteten som møter personer som har behov for tilrettelagt arbeid kan være tøff. For det første kan det være vanskelige å få en tilrettelagt jobb med meningsfulle oppgaver og for det andre blir personer med nedsatt funksjonsevne ofte sett på som mindre verdifulle enn ordinært ansatte.

Mange bedrifter nyter godt av tilskuddssatser som utbetales uavkortet. Det vil si at satsen f.eks ikke skal reduseres ved redusert stillingsprosent.

Arbeidstakere i varig eller i midlertidig tilrettelagt arbeid må sikres muligheten til å organisere seg. I dag ser en at arbeidstakere i slike jobber ikke får samme muligheten til å påvirke sitt arbeid eller delta med sin medbestemmelsesrett.

Arbeidstakerne må også sikres en realistisk lønnsutvikling og få muligheten til å organisere seg og forhandle om arbeidsvilkår på lik linje som andre organiserte.

U17: Fremtidig veiutbygging i regionen må være bærekraftig

Forslagsstiller: Mirell Høyer-Berntsen

Planene for å bygging av 4- felts motorvei fra Dørdal til Tvedestrand, Lyngdal- Ålgård og Mandal - Lyngdal må revurderes. Regjeringens bestilling av disse gigantveiene må avlyses og endres til bærekraftige og fremtidsrettede veiprosjekter.

Vi har en plikt til å redusere klimagassutslipp, hindre unødvendig naturinngrep og legge til rette for miljøvennlig transportalternativer. All transport skal etter nasjonale mål innen kort tid være utslippsfri. Vi plikter også å være økonomisk ansvarlige med felleskapets midler. Disse veiprosjektene strider mot disse målsettingene.

Agder SV sier derfor nei til denne uansvarlige veiutbyggingen og vil at midlene i samferdselsbudsjettet skal omfordeles. Vi vil ha bærekraftig, sikker og fremtidsrettet infrastruktur i hele regionen. Vi vil at disse prosjektene endres til veiprosjekter som er i tråd med klimamålene, øker trafikksikkerheten, og ikke beslaglegger viktige natur- og leveområder. Vi vil ha bærekraftig veiutbygging, med trygge 2- og 3 feltsveier der hvor dette er samfunnsøkonomisk lønnsomt.